

DE VIJF

VAN EIJFF

De crisis voorbij?

Het Centraal Planbureau stelt dat de economische crisis voorbij is: de werkloosheid daalt gestaag en er wordt weer geconsumeerd. Optimisme alom. Maar Sylvester Eijffinger, seismograaf van 's lands economisch gestel, voelt de volgende aardschok al aankomen.

1. Veel mensen denken dat de crisis nu wel voorbij is, dat we ons kunnen opmaken voor zeven vette jaren. Wat denkt u?

"We moeten een goed onderscheid maken tussen conjuncturele en structurele ontwikkelingen. Ja, na een laagconjunctuur gaan we nu naar een periode van hoogconjunctuur, dat wil zeggen: een opleving in de economie. Er komen banen bij. Mensen hebben meer te besteden en kopen meer. Dat betekent echter niet dat de ware oorzaken van de crisis zijn aangepakt door echte hervormingen op de arbeidsmarkt."

'We moeten geen banen beschermen maar mensen'

2. Het einde van de crisis is maar schijn, zegt u.

"Onze economie wordt op dit moment vooral aangejaagd door de Verenigde Staten. Daar kwam een opleving onder Obama. Tel daarbij op dat de FED de rente niet verhoogde en dat Trump overheidsinvesteringen in de infrastructuur

aankondigt. De economie schakelt op dit moment door in de overdrive. Daarmee is het wachten op een nieuwe crash."

3. Waarom denkt u dat?

"Fundamentele problemen zijn niet aangepakt. Door kunstmatig de rente laag te houden en de vraag naar arbeid hoog, komt er een opleving, maar die zorgt niet voor reële meerwaarde en productiviteitsstijging. Op den duur wordt alles duurder, lopen de schulden weer op en kan arbeid niet meer worden betaald. Tel daarbij op de onvermijdelijke ontwikkelingen in de robotisering en artificial intelligence, waardoor ook banen van hoogopgeleiden verloren gaan. Dan vallen er weer veel ontslagen, daalt de consumptie en zijn we weer terug bij af."

4. Dus we kunnen nog niet denken aan loonsverhoging en meer vaste contracten?

"Ik ben niet tegen loonsverhoging, maar wel wanneer daar geen reële productiviteitsgroei tegenover staat. Voor sommige sectoren zou het misschien kunnen, maar een kapper gaat nu eenmaal niet

twee keer zo snel knippen. De tijd van het goudgerande vaste contract zie ik ook niet meer terugkomen."

5. Moeten we dan maar genoeg nemen met al dat onderbetaalde flexwerk, kinderen die ook in Nederland in armoede opgroeien, overwerkte docenten en wat dies meer zij?

"Absoluut niet. We moeten alleen naar een heel ander model. Ik zie in Denemarken een voorbeeld. Die zien in dat banen in de 21e eeuw niet bij voorbaat meer kunnen worden beschermd: wat dit jaar nodig is, kan volgend jaar overbodig zijn. Ze beschermen daarom geen banen, maar mensen. Wie werkloos raakt, krijgt van de overheid een omscholingstraject aangeboden voor functies waarvan bedrijven zeggen dat ze nodig zijn. Dit gaat dus niet alleen om een verplichting voor de burger, maar ook de overheid en het bedrijfsleven. Zo'n sociaal contract zou het doel moeten zijn voor een volgend kabinet." ●

